

KAKO JE to igrati fudbal SA ROKFELE ROM

Osoba koja u svom životu uspešno rešava izazove vraćanja srpskocrnogorskog duga prema Svetskoj banci i Londonskom klubu te pri restrukturiranju istog uštedi građanima čitavu jednu milijardu evra, ne, nije mađioničar, to je naš Amerikanac srpskocrnogorskog porekla, sportskog duha i britkog uma

George Sarcevich

Reprezentacija Srbije u američkom fudbalu

George Sarcevich ili lepše rečeno, od 2002 godine od kada je stigao u Beograd, Đorđe Šarčević imao je za tu privilegiju da se rođenjem u Detroitu u državi Mičigen obogati genima sve četvorice njegovih deda koji su rođeni u Crnoj Gori. Početkom XX veka, usled ekonomskih poteškoća, emigrirali su u Ameriku da bi radili u rudnicima uglja i bakra. Život je bio težak, pogotovo kada je počela Velika ekonomska kriza 1929. godine. Danas, kada veliki deo sveta prolazi kroz još jednu svetsku ekonomsku krizu, vrednosti sporta koje je poneo sa sobom od najmlađih dana, Đorđa čine iskusnim borcem u ringu biznisa. Igrao je bejzbol, košarku, američki fudbal i bavio se atletikom. Danas je osnivač prvog tehnološkog fonda rizičnog kapitala za severoistočnu Evropu i radi kao nezavisni savetnik, lobista i preduzetnik. Veruje da Srbija može i treba mnogo više pažnje da posveti sportu, a na pitanje zašto, odgovara, zato što su njemu lično lekcije naučene u sportu omogućile uspešnije bavljenje biznisom.

Šta mislite o povezanosti i odnosu sporta i društva u SAD-u i u Srbiji?

Američko društvo veliča vrline poput hrabrosti, strpljenja, sportskog poštenja, istrajnosti i odlučnosti koje se uče na terenu. Sport se smatra sastavnim delom šireg obrazovanja u državnim i privatnim školama. Sa izuzetkom hokeja na ledu, ne postoje veći sportski klubovi kao Partizan i Crvena Zvezda sa svojim podmlatkom. Sport je dostupan većini učenika samo putem obrazovnog sistema državnih škola.

U američkim osnovnim školama značaj fizičke kondicije je naglašen i glavni sportovi se uče na času fizičkog vaspitanja i za vreme odmora. Počev od sedmog razreda, pa preko srednje škole i koledža, većina dodatnih aktivnosti je integrisana u obrazovanje. Svakoga dana posle časova, veliki broj učenika ostaje u školi zbog vežbi i proba u bendovima, orkestrima, sekcijama ili sportskim timovima. Većina škola u Americi ima sopstvene terene, teretane, bazene, terene za tenis i druge objekte koji se održavaju na visokom nivou. Škola pokriva troškove, opreme, izleta i putovanja tako da ne postoji dodatno finansijsko opterećenje za porodice učenika.

To dosta stimuliše mlade Amerikance da se bave sportom?

Da, naravno. Ovakva kombinacija škole i sporta stvara neku vrstu pozitivnog društvenog pritiska da se učestvuje u sportskim aktivnostima unutar škole. Ako je dete, na primer, stidljivo, drugovi ga mogu nagovoriti da pokuša da uđe u košarkaški ili bejzbol tim. Jednom kada postanu deo sportske društvene mreže, mladi sportisti su dodatno podstaknuti da probaju i druge sportove.

U jesen je, na primer popularan fudbal, tokom zime košarka, a u proleće atletika ili bejzbol – u srednjoj školi je moguće baviti se sportom tokom cele godine. Najbolji imaju dodatnu motivaciju jer postoji mogućnost da dobiju stipendiju za koledž.

S druge strane, bavljenje sportom na koledžu može da oduzme i 40 časova nedeljno ili više, tako da to utiče na školske aktivnosti. Međutim, uz disciplinu i naporan rad moguće je biti i najbolji student i sportista. Takvi studenti su nagrađeni brojnim studentskim/sportskim priznanjima a poslodavci cene njihovu sposobnost

VEĆINA ŠKOLA U AMERICI IMA SOPSTVENE TERENE, TERETANE, BAZENE, TERENE ZA TENIS I DRUGE OBJEKTE KOJI SE ODRŽAVAJU NA VISOKOM NIVOU. UNIFORMI ŠKOLA POKRIVA TROŠKOVE, OPREME, IZLETA I PUTOVANJA TAKO DA NE POSTOJI DODATNO FINANSIJSKO OPTEREĆENJE ZA PORODICE UČENIKA.

NA KOLEDŽU SAM IGRAO AMERIČKI FUDBAL SA MARKOM ROKFELEROM. PRAVA KOJE JE STEKAO ROĐENJEM OMOGUĆILA SU MU VELIKU PREDNOST I MNOGI SU LAKO MOGLI DA PRIPIŠU NJEGOVA POSTIGNUĆA PRIVILEGIJAMA KOJE MU JE OMOGUĆILO POREKLO. NO, NIKO NIJE MOGAO DA POREKNE DA SU NJEGOVI SPORTSKI USPESI SAMO NJEGOVI.

da ispune zahteve i u učionici i na terenu.

A šta je sa mladim Srbima?

U Srbiji, talentovani sportisti se prepoznaju rano i bivaju usmereni ka određenom sportu. Na određenom uzrastu moraju da se opredele da li žele da nastave da se bave tim sportom, što znači da više ne mogu biti posvećeni studijama ili odlazu školovanje na neodređeno. U tom slučaju, odluka ima negativne posledice po njihovo školovanje. Nakon što se njihova sportska karijera završi, oni više nemaju veliki izbor.

Budući da ovde ne postoji tradicija bavljenja sportom i studiranja u isto vreme, iskustvo stečeno tokom bavljenja sportom ne vredi puno kod poslodavaca.

Koji je vaš pogled na sport?

U Americi, sport nas uči tome da treba da budemo ponosni ako padnemo deset ali ustanemo jedanaest puta. Amerikanci vrednuju lekcije naučene iz neuspeha isto koliko i uspeh. Što se tiče sveta biznisa, priča o tome kako je Bil Gejts napustio Harvard pre nego što je započeo Majkrosoft ima veliki značaj. Međutim, Srbi su većinom previše kritični jedni prema drugima – često čujem kako kažu za nekog, ko je, recimo, izgubio posao, kako je nesposoban. Srbi ne gledaju na lekcije koje se uče iz neuspeha isto kao i Amerikanci.

Kako sport može doprineti razvoju društva?

Bavljenje sportom samo po sebi doprinosi zdravlju mladih ljudi, ali takođe usadjuje kvalitete

kao što su timski rad, disciplina i takmičarski duh koji će im biti od koristi kada odrastu. Sport takođe može biti odlično oruđe za postizanje jednakosti. Na terenu, društveno-ekonomske razlike među sportistima su beznačajne pa postoji manje podela i razvija se poverenje na svim nivoima.

Na koledžu sam igrao američki fudbal sa Markom Rokfelerom, sinom bivšeg potpredsednika Nelsona Rokfeler. Prava koje je stekao rođenjem i bogatstvo omogućili su mu veliku prednost i mnogi su lako mogli da pripisu njegova lična i profesionalna postignuća privilegijama koje mu je omogućilo njegovo porodično poreklo. No, niko nije mogao da porekne da su njegovi sportski uspesi samo njegovi. Sasvim slučajno, Mark je bio i istrajan i vredan sportista i sjajan saigrač.

Prema Vašem mišljenju, koliko je sport važan da bi se pravilno razumela i prihvatila konkurencija u životu?

Amerika je još uvek zemlja imigranata sa većom društvenom pokretljivošću od većine evropskih zemalja. Kultura vršnjačke konkurencije usadjuje se u ranom uzrastu kroz sport u školi. Sport nas uči izdržljivosti i tome kako savladati nevolje koje su neizbežne i u privatnom i profesionalnom životu.

Koje je Vaše lično iskustvo kada je u pitanju sport u Srbiji?

Pomagao sam pri treniranju srpske reprezentacije u američkom fudbalu kada je došla do prve međunarodne pobeđe 2007. godine i na

prvenstvu u grupi C 2012. godine. Ove godine pomagao sam timu na prvenstvu u grupi B u Milanu protiv Češke, Danske, Italije, Španije i Velike Britanije. Takođe sam pomogao u treniranju bejzbol kluba „Beograd96“ i srpske reprezentacije.

Moram da naglasim da uprkos nedostacima novčanih sredstava i infrastrukture, srpski sportisti su ponosni i izuzetno posvećeni. Ovde postoji jaka veza među sportistima koja je posledica zajedničkog iskustva a koja jednostavno nije moguća u Americi gde su sportisti različitog porekla.

Nikad neću zaboraviti trenutak kada sam stigao na teren u Sant Galenu sa srpskom fudbalskom reprezentacijom koja je trebalo da igra protiv Holandije. Dok smo ulazili na stadion, jedan igrač je počeo da peva „Himnu kosovskih junaka“ i nakon nekoliko trenutaka, ceo tim je pevao uglas. To mora da je delovalo zastrašujuće holandskim igračima koji su u tišini trenirali pred utakmicu.

Kakva je kultura poštovanja mladih a kakva starijih osoba u Americi?

Amerika je toliko raznovrsna zemlja koja se i dalje razvija, da se ustručavam da generalizujem. Ipak, mogu komotno da kažem da je Amerika država koja je više okrenuta ka omladini. U Srbiji, postoji veće poštovanje prema starijima. U Americi je sasvim uobičajeno da stare ljude smestite u starački dom, što je skoro nezamislivo u Srbiji. Slično tome, u Americi se smatra neuspehom ako neko živi sa roditeljima. Ovde izgleda tako nešto nije nikakva sramota.

Postoje li neki pozitivni aspekti koje mi u Srbiji možemo da naučimo od Sjedinjenih država?

Tokom boravka u Srbiji, upoznao sam nekoliko poznatih trenera. Iako su veoma talentovani, postoji opiranje među njima da prihvate novije tehnike. Generalno, treninzi s tegovima mogu poboljšati učinak mnogih srpskih sportista u različitim sportovima. Ovde mnogi sportisti i treneri i dalje veruju da bi takav trening usporio igrača i pogoršao njegove finese. To jednostavno nije tačno. Tokom utakmice koju je srpska košarkaška reprezentacija nedavno izgubila od Estonije, bilo je očigledno da je estonski tim u mnogo boljoj aerobnoj kondiciji. Takođe mislim da treba poboljšati uslove za treniranje. Većina velikih univerziteta u Americi ima bolje objekte nego ceo Beograd.

Koje su Vam omiljene knjige, sajtovi ili događaji vezani za sport?

U mnogim slučajevima, profesionalne sportove smatram krajnje sterilnim. Igrači nisu lokalne patriote i jednostavno prelaze u klub koji nudi unosniji ugovor. Čini se da se veterani ne trude mnogo tokom redovne sezone i čuvaju energiju za plejof. Izgleda kao da su mnogi prestali da uživaju u igri.

Mark Rokfeler, prvi sa leve strane: nekada u društvu Đorđa, danas u društvu sa Novakom

Nasuprot tome, američki sportisti na koledžu nisu plaćeni i mogu da igraju samo četiri godine. NCAA košarkaški turnir se igra svake godine u martu. Na turniru učestvuju 64 tima koji predstavljaju lige koledža širom Amerike. Svake godine, dešavaju se velika iznenađenja, slabiji pobeđuju jake, što jača stav o borbi „Davida i Golijata“ koji je toliko važan u Americi.

Pored toga, uživam u Superboulu. Uprkos medijskoj pompi, to je vrhunac omiljenog sporta.

Da li imate nešto da preporučite građanima Srbije ili srpskoj Vladi u vezi sa odnosom sporta i društva?

Navijači treba da podrže svoje timove, bilo da dobijaju ili gube. Poslodavci bi trebalo da prepoznaju vrednost teških lekcija koje se uče kroz sport i zaposle više sportista.

Da li imate omiljenu poslovicu ili životni moto?

Iako nemam određenu poslovicu koja me vodi kroz život, postoji jedna pesma koja me podseća na isprepletanost vrlina koje se vrednuju u sportu i ratu. Pesmu „Kapela Klifton“ napisao je ser Henri Njubolt 1908. godine pre nego što je Prvi svetski rat umanjio značaj ratne slave. U blizini izlaza iz svlačionica ka sportskim terenima na Prinstonu, stoji jedna ploča. Prošao sam pored nje 1000 puta, ali sam reči zapamtio čim sam ih prvi put pročitao.

*Stavi razlog nasuprot slavi,
Voli igru više od nagrada,
Poštuj, dok on pada,
rivala bez straha u glavi;
Vredniji život borbe dobre,
Ceni zemlju što te rodi,
nek ti bratsvo više godi,
što vezuje sve hrabre.
SER HENRI NJUBOLT*

NIKAD NEĆU ZABORAVITI TRENUTAK KADA SAM STIGAO NA TEREN U SANT GALENU SA SRPSKOM FUDBALSKOM REPREZENTACIJOM KOJA JE TREBALO DA IGRA PROTIV HOLANDIJE. DOK SMO ULAZILI NA STADION, JEDAN IGRAČ JE POČEO DA PEVA „HIMNU KOSOVSKIH JUNAKA“ I NAKON NEKOLIKO TRENUTAKA, CEO TIM JE PEVAO UGLAS. TO MORA DA JE DELOVALO ZAŠTRAŠUJUĆE HOLANDSKIM IGRAČIMA KOJI SU U TIŠINI TRENIRALI PRED UTAKMICU.

AMERIČKI FUDBAL I SRBE POVEZUJU ČUDNE NITI: KAD ONI ZAPEVAJU, PROTIVNICI DRHTE...

Trofej Šampionata Centralne Fudbalske Lige, George u društvu sa najvećim fanom Vukova, Radetom Rakočevićem i trenerom Aleksandrom Hadži Pavlovićem

Reprezentacija Srbije kada je 2012. godine osvojila Evropsko prvenstvo